

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

31.7.2009

B7-0000/2009

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázok na ústne zodpovedanie B7-0000/2009
a B7-0000/2009

v súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku

o zmene klímy a rozvojových krajinách v súvislosti s konferenciou OSN
o zmene klímy, ktorá sa uskutoční v Kodani

Eva Joly
v mene Výboru pre rozvoj

Uznesenie Európskeho parlamentu o zmene klímy a rozvojových krajinách v súvislosti s konferenciou OSN o zmene klímy, ktorá sa uskutoční v Kodani

Európsky parlament,

- so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov z 20. decembra 2005 na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o politike rozvoja Európskej únie: „Európsky konsenzus“ a najmä na jeho body 22, 38, 75, 76 a 105¹,
- so zreteľom na Agendu 21, Deklaráciu z Ria o životnom prostredí a rozvoji a Vyhlásenie zásad trvalo udržateľného riadenia lesného hospodárstva, ktoré prijalo viac ako 178 vlád na konferencii Organizácie Spojených národov o životnom prostredí a rozvoji (UNCED), ktorá sa konala 3. až 14. júna 1992 v Rio de Janeire (Brazília) a ktorej zásady boli opätovne potvrdené na Svetovom samite o trvalo udržateľnom rozvoji (WSSD), ktorý sa konal 26. augusta až 4. septembra 2002 v Jonannesburgu (Juhoafrická republika),
- so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) a na jej Kjótsky protokol,
- so zreteľom na Deklaráciu tisícročia Organizácie Spojených národov z 8. septembra 2000, ktorá stanovuje rozvojové ciele tisícročia (RCT) ako spoločne stanovené ciele medzinárodného spoločenstva na odstránenie chudoby,
- so zreteľom na Deklaráciu o začlenení otázok súvisiacich s prispôbovaním sa zmene klímy do rozvojovej spolupráce, ktorú prijali 4. apríla 2006 ministri pre rozvoj a životné prostredie členských krajín Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD),
- so zreteľom na partnerstvo Afriky a EÚ v oblasti zmeny klímy ako súčasť prvého akčného plánu (2008 – 2010) plnenia spoločnej stratégie EÚ – Afrika,
- so zreteľom na plán z Bali prijatý na konferencii OSN o zmene klímy v decembri 2007 na ostrove Bali (Indonézia),
- so zreteľom na 14. konferenciu zmluvných strán (COP) UNFCCC a na 4. konferenciu COP a zároveň schôdzu zmluvných strán Kjótskeho protokolu, ktoré sa konali od 1. do 12. decembra 2008 v Poznani (Poľsko),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2003 o zmene klímy v kontexte rozvojovej spolupráce (KOM(2003)0085),
- so zreteľom na závery Rady a akčný plán na roky 2004 – 2008 pre zmenu klímy v kontexte rozvoja z 24. novembra 2004,

¹ Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. januára 2007 o obmedzení globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia – postup do roku 2020 a neskôr (KOM(2007)0002),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. septembra 2007 o vytvorení globálnej aliancie proti zmene klímy (GCCA) medzi Európskou úniou a chudobnými rozvojovými krajinami, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy (KOM(2007)0540),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. októbra 2008 o vytvorení globálnej aliancie proti zmene klímy medzi Európskou úniou a chudobnými rozvojovými krajinami, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy¹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. januára 2009 s názvom Na ceste ku komplexnej kodanskej dohode o zmene klímy (KOM(2009)0039),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2009 o stratégii EÚ vo vzťahu ku komplexnej dohode o zmene klímy v Kodani a k poskytnutiu dostatočných finančných prostriedkov na politiku boja proti zmene klímy²,
- so zreteľom na uznesenie Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ z 9. apríla 2009 o sociálnych a environmentálnych dôsledkoch zmeny klímy v krajinách AKT³,
- so zreteľom na závery Rady z 25. júna 2009 o začleňovaní otázok životného prostredia do rozvojovej spolupráce,
- so zreteľom na správu OECD s názvom Vyhodnotenie dosiahnutého pokroku pri začleňovaní prispôsobovania sa zmene klímy do aktivít rozvojovej spolupráce z roku 2007,
- so zreteľom na správy Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) a najmä na príspevok pracovnej skupiny II IPCC („Následky, adaptácia a náchylnosť zmeny klímy“) v štvrtej hodnotiacej správe,
- so zreteľom na správu o ľudskom rozvoji za obdobie 2007/2008 s názvom Boj proti zmene klímy: Ľudská solidarita v rozdelenom svete, ktorá bola vypracovaná v rámci rozvojového programu OSN (UNDP),
- so zreteľom na správu Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu s názvom Globálna monitorovacia správa 2008: rozvojové ciele tisícročia a životné prostredie – program pre všeobecný a trvalo udržateľný rozvoj,
- so zreteľom na environmentálnu perspektívu OECD do roku 2030 uverejnenú 5. marca 2008,
- so zreteľom na správu Svetového humanitárneho fóra s názvom Správa o vplyve ľudskej

¹ P6_TA(2008)0491.

² P6_TA(2009)0121.

³ ACP-EU/100.383/09/fin.

činnosti: Zmena klímy – analýza tichej krízy z mája 2009,

- so zreteľom na správu Komisie o zmene klímy a rozvoji s názvom Odstraňovanie rozdielov: Zmierňovanie rizika katastrofy a prispôsobovanie sa zmene klímy, ktorá bola prijatá vo Švédsku v máji 2009,
 - so zreteľom na otázky Komisii a Rade z 2. septembra 2009 o zmene klímy a rozvojových krajinách v súvislosti s konferenciou OSN o zmene klímy, ktorá sa uskutoční v Kodani (O-0000/2009 – B7 0000/2009, O-0000/2009 – B7 0000/2009),
 - so zreteľom na článok 115 ods. 5 a článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku
- A. keďže rozvojové krajiny prispievajú najmenej ku zmene klímy, ale čelia jej najväčším dôsledkom pre ich geografickú zraniteľnosť, veľkú závislosť od primárneho sektora (poľnohospodárstvo a rybolov) a obmedzenú infraštruktúru na riešenie dosahu zmeny klímy,
 - B. keďže každoročne zmena klímy zapríčiňuje smrť viac ako 300 000 ľudí a vážne ohrozuje ďalších 325 miliónov a keďže tieto čísla sa pravdepodobne viac než zdvojnásobia do roku 2030; keďže 99% týchto úmrtí a 98% prípadov vážneho ohrozenia ľudí sa týka obyvateľov rozvojových krajín,
 - C. keďže hospodárske straty spôsobené zmenou klímy predstavujú v súčasnosti ročne viac ako 125 miliárd USD¹ a do roku 2030 sa môžu zvýšiť na 600 miliárd USD ročne a keďže 90% týchto strát znášajú rozvojové krajiny,
 - D. keďže pre zmenu klímy postihla chudoba už viac ako 12 miliónov ľudí a ďalších 20 miliónov postihne do roku 2030,
 - E. keďže zmena klímy môže vyostriť možné konflikty týkajúce sa prírodných zdrojov z dôvodu úbytku poľnohospodárskych úžitkových plôch, narastajúceho nedostatku vody, odlesňovania alebo migrácie spôsobenej zmenou klímy,
 - F. keďže priemyselne vyspelé krajiny sú z historického hľadiska zodpovedné za zmenu klímy a z morálneho hľadiska povinné pomôcť rozvojovým krajinám v ich snahách o prispôsobenie sa jej dôsledkom a keďže konferencia OSN o zmene klímy, ktorá sa uskutoční v Kodani, predstavuje poslednú fázu celosvetových rozhovorov s cieľom uzavrieť spravodlivú a účinnú dohodu, ktorá nahradí Kjótsky protokol v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“,
 - G. keďže každý odklad prijatia pevných rozhodnutí o mechanizmoch a finančných prostriedkoch potrebných na zmiernenie príčin a dôsledkov zmeny klímy povedie k ešte vyšším nákladom a keďže aj napriek naliehavej potrebe konať v súvislosti so zmenou klímy v rozvojových krajinách, sa opatrenia určené na prispôsobenie a zmiernenie nefinancujú dostatočne,

¹ Toto číslo je vyššie než celková oficiálna rozvojová pomoc v ktoromkoľvek roku.

- H. keďže odhadované náklady na prispôsobenie sa v rozvojových krajinách pohybujú od 50 miliárd do 135 miliárd USD ročne , ale finančné prostriedky od krajín poskytujúcich pomoc predstavujú menej ako 500 miliónov USD ročne a keďže táto suma silno kontrastuje s 18 biliónmi USD, ktoré boli za posledný rok vyčlenené na pokrytie strát finančných inštitúcií,
- I. keďže väčšina finančných prostriedkov sľúbených na boj proti zmene klímy pochádza z rozpočtu oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA), čo znižuje finančné prostriedky na rozvojovú pomoc a vážne ohrozuje znižovanie chudoby a dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia,
- J. keďže zmena klímy vystavuje riziku 40 % medzinárodných investícií na zníženie chudoby¹, a tým ohrozuje účinnosť a udržateľnosť rozvojovej práce a keďže je očividne potrebná rozsiahlejšia koordinácia, komplementarita a koherencia medzi zmenou klímy a rozvojovými iniciatívami,
- K. keďže väčšina existujúcich kanálov na financovanie prispôsobenia sa nie je založená na participatívnom prístupe, ktorý podporuje vlastníctvo rozvojových krajín a keďže krajiny poskytujúce pomoc i prijímajúce krajiny plne dôverujú len niekoľkým z nich,
- L. keďže národné akčné programy na prispôsobenie (NAPP) sú dôležitými nástrojmi na prispôsobenie sa zmene klímy, ktoré podporujú vlastníctvo, ale nedostatok inštitucionálnej podpory a prostriedkov na ich zavedenie ohrozuje využitie ich potenciálu,
- M. keďže súčasná štruktúra financovania je veľmi rozdrobená a slabo koordinovaná na medzinárodnej úrovni aj na úrovni EÚ, čo spôsobuje závažné problémy rozvojovým krajinám pri uplatňovaní aktivít financovaných z rozmanitých mechanizmov,
1. víta skutočnosť, že počas rokovaní o dohode o zmene klímy na obdobie po roku 2012 sa dosiahol pokrok v snahe o to, aby sa prispôsobeniu sa zmene klímy venovala rovnaká pozornosť ako zmierneniu jej dôsledkov; zdôrazňuje potrebu zaviesť prepojenie medzi rokovaniami o prispôsobení a zmiernení;
 2. trvá na tom, aby sa v dohode o zmene klímy na obdobie po roku 2012 prihliadalo aj na existujúce rozvojové procesy na medzinárodnej aj vnútroštátnej úrovni; nabáda Komisiu a členské štáty, aby začlenili prispôsobenie sa zmene klímy do projektov a programov, ktorých cieľom je dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia, a do všetkých stratégií na zníženie chudoby, a tým vytvorili lepšie prepojenie medzi zmenou klímy a rozvojovými cieľmi tisícročia;
 3. zdôrazňuje, že na prispôsobenie by sa mali vyčleniť nové a dodatočné finančné prostriedky k už existujúcim finančným záväzkom oficiálnej rozvojovej pomoci s cieľom dosiahnuť, aby ich suma do roku 2015 predstavovala 0,7 % hrubého domáceho produktu (HDP);

¹ podľa odhadov Svetovej banky

4. vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby výrazne zvýšilo svoju finančnú podporu na prispôsobenie v rozvojových krajinách a preskúmalo inovatívne finančné mechanizmy určené na tento účel, akými sú vnútroštátne dane z emisií, medzinárodné dane z obchodu, poplatky za emisie z leteckej a lodnej dopravy a aukcie s priznanými množstvovými jednotkami;
5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podstatne zvýšili rozpočet GCCA a navrhuje, aby jedným zdrojom financovania bolo vyčlenenie 25 % očakávaných príjmov z aukcií v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami (EÚ ETS) pre GCCA; naliehavo žiada Komisiu, aby zabezpečila, že GCCA sa stane zúčtovacím ústavom pre financovanie prispôsobenia v rozvojových krajinách, a tak sa predíde vytváraniu nových bilaterálnych iniciatív EÚ;
6. zdôrazňuje, že financovanie prispôsobenia a zmiernenia v rozvojových krajinách musí byť dostatočné, predvídateľné a transparentné; upozorňuje, že krajiny poskytujúce pomoc musia investovať do zvýšenia tzv. absorpčnej kapacity rozvojových krajín, aby tieto krajiny boli schopné použiť zdroje účinne;
7. pripomína, že finančné prostriedky nemajú byť rozdeľované ako zvýhodnené úvery, ale ako granty, keďže pri financovaní súvisiacom so zmenou klímy nejde o pomoc, ale o náhradu škody spôsobenej priemyselne vyspelými krajinami na základe princípu „znečisťovateľ platí“;
8. zastáva názor, že v rámci dohody o zmene klímy na obdobie po roku 2012 sa musí vypracovať mechanizmus náhrady škody a obnovy, ktorý by primerane vynahradil stratu a škodu spôsobené nepriaznivými vplyvmi zmeny klímy v rozvojových krajinách;
9. naliehavo žiada medzinárodné spoločenstvo, aby prednostne vyčlenilo finančné prostriedky z fondu pre klímu pre rozvojové krajiny, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy, najmä pre Afriku, ktorá dostala menej ako 12 % všetkých finančných prostriedkov vyčerpaných za posledné štyri roky z tohto fondu, a pre malé ostrovné rozvojové štáty (SIDS);
10. poukazuje na dôležitosť vlastníctva finančných prostriedkov na prispôsobenie, napríklad prostredníctvom vnútroštátneho dozoru nad mechanizmami poskytovania pomoci, akým sú parlamentné výbory; ďalej vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby počas najbližších piatich rokov pridelo 2 miliardy USD na NAPP projekty;
11. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť inštitucionálnu zodpovednosť a dôveru prostredníctvom zavedenia rovnakého zastúpenia krajín poskytujúcich pomoc a prijímajúcich krajín v riadiacom orgáne inštitúcií na financovanie prispôsobenia; vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby zvýšilo finančné toky do fondu na prispôsobenie (AF), ktorý má jednu z najdemokratickejších štruktúr rozhodovania pre prispôsobenie;
12. domnieva sa, že primerané plánovanie a riadenie environmentálnej migrácie budú kľúčovými pre bezpečnosť ľudí a vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby zistilo a riešilo právne nedostatky, ktoré existujú v oblasti ochrany environmentálnych utečencov;

13. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládám a parlamentom členských štátov a sekretariátu UNFCCC.